

CITATELJI! Prosinač, poglejte na številko poleg načrta za dan, ko Vaša narodna poštovanja v teh časih potrebuje list Vaše sode. Skrivajte imeti narodno plačano.

No. 39 — Štev. 39

Ernest Gorlitz
120-3-2nd St
1944

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 25, 1944 — PE TEK, 25. FEBRUARJA, 1944

VOLUME LII. LETNIK LII.

DNO, ROGAČEV V RUSKIH ROKAH

Rusko vrhovno poveljstvo je včeraj naznanielo novo ofenzivo rdeče armade v Beli Rusiji, kjer so Rusi vdarili čez gorenji tok Dnjepra in zavzeli Rogačev ob cesti, ki pelje v Bobruisk in Minsk, armada na severu pa nadaljuje svojo ofenzivo in je zavzela Dno ter še bolj stisnila obroč okoli Pskova.

Berlinska transoceanska časnikarska agentura je sporočila, da so Nemci izpraznili Vičobsk, ki ga Rusi oblegajo že več mesecov.

Marsal Stalin je ukazal dvojno zmagovo proslaviti s 24 streli iz 124 topov.

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznana, da je bilo včeraj na štirih glavnih frontah osvobojenih nad 300 obduženih krajev, toda najvajejša novica je, da je armada generala Konstantina K. Rokosovskega pričela ofenzivo na 31 milij dolgi fronti in napredovala od 12 do 17 milij, zavzela ne samo Rogačev, temveč tudi Ozerany, nad 100 milij dalje proti severozapadu.

Belorusska armada generala Rokosovskega je več tednov ždela v blatu in močvirjih, v torku pa je nenadoma in z veliko silo vdarila ter v treh dneh osvobodila nad 100 obduženih krajev, obenem pa je tudi polnoma uničila nek posebno utrjeni kraj ob vzhodnem bregu Dnjepra med Rogačevom in Zlobinom. Rokosovski očivi-

dno prodira proti Bobruisku in Minsku.

Še višje proti severu sta armadi generala Markiana M. Popova in Leonida A. Govorova skupno zavzeli Dno in osvobodili nad 150 mest, trgov in vasi ter sedaj ogrožata Pskov od treh strani.

Od Dna do Pskova je kakih 50 milij. Pskov je zadnja večja nemška trdnjava v severni Rusiji.

Rusi naznajajo, da je bilo pri Dnu poraženih 30,000 Nemcov in da je bilo samo pri Rogačevu afritih 4000 Nemcov.

Berlin priznava, da so Nemci izpraznili Dno in Rogačev. Berlinški radio tudi naznaja, da so v teku zelo vrlo boji 90 milij v notranjosti Poljske. Nemci tudi priznavajo, da se armada naglo umika proti letški meji, kjer hoče zopet zadrževati Ruse. Nemci poročajo tudi o ljudih bojih v Eystoniji v okolici Narve in zapadno od Zvenigorodke ter okoli Krivog Roga v Ukrajini, kjer rdeča armada potiská Nemce proti rumunski meji.

Predsednik Roosevelt je poslal pozdrave rdeči armadi ob priliki 26. obletnice obstoja

Washington. — Predsednik Roosevelt je poslal predstojniku Stalini pozdravno poslanico ob priliki 26. obletnice obstoja rdeče armade in je obenem dejal, da bodo uspehi ruskih armad ter zaključki teheranske konferenčne skupnosti zavezujoča kooperacijo zagotovili zmago nad nacijskimi osvajalcami.

Kot predsednik Roosevelt, je tudi kitajski vodja in generalissimo Chiang Kai-shek poslal Stalini pozdrave k 26-letnici rdeče armade.

Angleški ministrski predsednik Churchill je izrazil Stalini "globoko čuteno občudovanje rdeče armade in stavnih rekordov, ki jih je dosegla pod vodstvom svojega vrhovnega poveljnika Stalina."

"Inspirirani in vodenji po Vašem vodstvu in z njihovo globoko ljubezni do ruske zemlje, zaupajo svojim vesčim in odločnim poveljnikom, bodo šli ruski vojaki rdeče armade naprej do zmage in po zmagi do častnega miru," je dejal Churchill v svoji pozdravni brzojavki.

V svojstvi ambasadi v Londonu so se zbrali ob priliki praznovanja, oviroma obhajanja 26-letnico rdeče armade, številni gostje, med katerimi je bil tudi ameriški general Eisenhower, dalje gen. Montgomery in poveljnik zračne sile Anglije, sir Arthur Teller.

Pozdravi rdeče armadi so bili poslati tudi po mnogih drugih visokih osebnostih zvezniškega sveta, kakor tudi po številnih organizacijah.

(Rusija je podelila ameriškega generala Eisenhowera pred kratkim najvišje odlikovanje — red Suvorova, ki je kovan na čast poveljnščaka, ki je vodil ruske armade nad Berlinom v letu 1760 in ni nikdar doživel izgubbe kake bitke. Eisenhower je prvi neruski general, ki je prejel od Sovjetov tako odlikovanje.)

14 nemških divizij ima polne roke v Jugoslaviji

Titove čete razbile nemško kolono na Primorskem v Soški dolini

London, 23. feb. — Jugoslovanski partizani, ki se bojujejo na primorskem ozemljju, v Soški dolini, so popolnoma razbili nemško motorizirano kolono, v kateri so bili z Nemci udeleženi v bojih tudi Italijani. Počelo radija Svobodna Jugoslavija pravi, da je obležalo veliko Sovražnikov mrtvih.

Današnje poročilo tudi podaja prve vesti o bojih v okolju Trsta. Rečeno je, da so od-

Lokalni boji na jugoslovanski fronti

Po zadnjih poročilih iz Jugoslavije je razvidno, da se vrše tretnotno na jugoslovanski fronti boji, ki so bolj lokalni, kot ofenzivnega značaja. Partizanske edinice napadajo sovražne garnizije in prevozne ter druge zveze, da ovirajo sovražnikovo premikanje po deželi.

V okolju Kalinovika so edinice 10. brigade v sponadih z Nemeji in Mihajlovićevimi četniki. Okrog 60 četnikov je bilo zajetih v tem sektorju, kakor tudi 16 sejalcev min. Partizani so dobili v svoje roke nekaj strojnic in več tisoč nabojev municije.

Prva kavalerijska brigada je prizadela sovražnikom občutne

izgube v okolici Petrinja in Kozareva. Zajetega je bilo tudi trije precej materijala.

Na dve manjših partizanskih skupin izvaja napade na prog med Zagrebom in Belgradom, tako da jo Nemci kmaj sproti popravljajo, ako jim to sploh ne spne.

Japonske ladje potopljene

Ameriški rušilci so v blokadi Bismarckovega otočja potopili en japonski transportni parnik s 400 vojaki, en rušilec, en tovorni parnik in več manjših ladij. Obstreljevali so tudi Kaveng na New Ireland in Duke of York otok med New Ireland in New Britain.

Prva kavalerijska brigada je prizadela sovražnikom občutne

ITALIJANSKA FRONTA

Na fronti v južni Italiji ni bilo nikačih posebnih bojev, pač pa na fronti južno od Rima, kjer so Nemci posebno napadali okoli Aprilije, toda niso dosegli nobenih uspehov. Ravnato je ameriška artilerija razbila precej močan nemški napad okoli Cisterne, 10 milij vzhodno od Aprilije.

Poleg mnogih fašistov so bili ubiti tudi trije starejši višji častniki in dve oklopni vozili.

Infanterija ni mnogo posegalna v boji, kar najbrže pomembno, da je bila nemška armada v tridnevni ofenzivi zelo razbita, sedaj pa se najbrže pripravlja na nove napade. Toda ta začasen mir je v prilog tudi generalu Clarku, ki dobiva nova ojačanja in se bo dobro pripravil na novi nemški napad.

REKORDNI NAPAD NA NEMČIJO

Včeraj je nad Nemčijo poleteo rekordno število zavezniških aeroplakov, ki so uničili industrijske naprave v Schweinfurtu, Gothis in Steyr. Angleški aeroplani so prilegli z zapada iz Anglije, ameriški pa od juga iz Italije.

Ameriški težki bombarde so prvič napadli tovarno za aeroplane v Steyru v Avstriji v sredo in pri včerajšnjem napadu so letali mesto našli v planenih ter so ga zopet bombardirali 18 minut.

Peta zavezniška armada se je 22. januarja izkrcala na obrežju Tirenškega morja kakih 20 milij južno od Rima. Slika kaže za vezniške čete, ki hite na fronto.

Poslanska zbornica kongresa je sinoči zavrgla predsednikov veto glede davkov z 299 glasovi proti 95, senatna zbornica pa nadaljuje svoj odpor proti predsedniku ter je sprejela odstop senatorja Albena W. Barkleya kot predsednika demokratske večine v senatu, toda takoj nato ga je zopet soglasno izvolila na prejšnje njegovo mesto.

Senat bo svoj odpor skončal

mogoče že danes s tem, da bo

uvajavljen novo davčno postavo,

ki dovoljuje \$2,315,000,000 davkov,

kar je predsednik Roosevelt

v svojem vetu označil kot

"postavo, ki ne določa olajšanja

za potrebine, temveč za (pozneje) grabežljive."

Pri včerajšnjih debatah ni

bilo videti nobenega ponehajanja

v odporn proti predsedniku,

kdo dasi, da se postopek

zavrnje, da se postopek

SEN. BARKLEY RESIGNIRAL KOT DEMOKRATSKI VODJA V SENATU

Washington, 23. feb. — Senator Alben W. Barkley, ki je skozi dvajset let trdno stal za predsednikom Rooseveltom in njegovim "New Dealom", je danes nonadno naznani, da odstopa, kot demokratski vodja v senatu in sicer iz razloga, ker je predsednik iz njegovim v tem davčnega predloga žalil integrirato kongresa, ko je izjavil v svoji poslanci kongresu, da je ta davčni načrt v konsolidiranim in na škodo revnim slojem.

Predsednik Roosevelt je takoj, ko je zvedel, da je Barkley podal ostavko, podvzel korake, da potolači svojega starega prijatelja in prista, ter mu je poslal osebno brzojavko, v katerega ga naprosto naj se premisli in spet ostane na svojem starem mestu. Predsednik je dejal, da je prepričan, da je senator ga na tistem veselju prelomil v Barkleyem, ker upajo, da bo to škodoval političnim prilikam demokratov v letosnjih volitvah.

Kongresniki se čutijo vsi nekoliko užaljeni radi predsednikove zavrnitve in pravijo, da njegov veto meče slabu luč na kongres Zdrženih držav. Komentator Johannes Steel je po radiju dejal, da naj se kongres ozre nazaj kakih šest mesecov in bo spoznal, da ni res predsednik tisti, ki meče slabu luč na kongres ampak se kongres sam postavlja v bolj prenovo luč pri ljudjih s svojimi predlogami in zaključki, ki ljudstvu ne ugajajo v vseh ozirih.

IZJAVA LOUIS ADAMIČA

New York, 24. feb. — V zvezni izjavi angleškega premierja, Mr. Churchilla, ki je pred parlamentom poročal o položaju v Jugoslaviji ter se izrazil

Kratka Dnevna Zgodba

O DEKLICI, KI NI MOGLA JOKATI

Zivela je siromašna vdova. Po možu je podedovala staro bairo s stragano slammato streho in dvojeotrok, dekleo in fanta.

Sinka je mati vdova čez vse ljubila. Bil je najmlajše dete, po katerem jih je umrlo kmalu po potodu. In ves njen je bil po duhu in mišljenu, tih, nežen, ves zamišljen in sanjarski. Po leiu pa je bil popolnoma rajni oče. Kadarkoli je pogledala vdova sinka, se je domisnila umrelga moža. Obenem pa so ji oživeli v spominu in v duši ona lepa, srečna leta, ki jih je preživila ob njegovem strani, v njegovi igrači, kos njegove obleke, kak še tako neznenaten spominek nanj, pa so jo v hihi pu oblike solze.

"Kako blag, zlat otrok je bil! Pa mi ga je Bog vzelo!" To je napolnilo deklici sreč in dušo z že večjo hrdostjo. Na ravnost zamazela je umrelga ljubzni, ki je sicer ni razodeval z besedami, a jo je kazal tem bolj v dejanju, v skribi za njo in za deco.

Zato je mati sinka tudi v vsem odkrivala, v vsem in vedno ga stavila pred hčerko. A ta, dusi še otrok, je to dobro opazila, hrdost občutila. Za njo je imela mati malo topil besed, za brata same topile besede in ljubeče.

Tako se je srec deklicino napolnil z hrdostjo do materice in do brata, da nima sama ni vedela, kdaj.

Ko je bila deklica stara deset let, fant sedem, je nengadoma zbolela za škrlatinko in je umrla. Ko je bratce umrl, si je sestra po prvi otroški, ne baš globoči žalosti nekako oddahnila. Samotno, po ljubezni hrdopeneče sreč se je ji je zihalo in zasanjalo v sladko spanje.

"Zdaj bodo mati ljubili tem bolj gorko mene, vso ljubezen dan zihaj meni!"

A žalost: Bridko jo je varalo lepo, toplo upanje! Zakaj la skrbna materina dobrota,

da ji je lepa beseda umrila v da, obupana je stala ob grobu, mislih, usmila ji v ustih. Ni S suhimi, pekočimi, od boleči- je mogla izgovoriti:

In je rekla spet pikro in tipko:

"Če bi se vedno emerika na matično krsto, strmela na grob za njo, strmela na rumene grude, ki so boli, neče pada na siromašno kremto in jo kmalu zakrile. Pač

"Hudo te bodo še teple te se ji je izvil zdaj pa zdaj bo besede, nestršno dekle!" je še teme vzdih, a zasolila se ni!

Temno, izbočki so jo pogledali dovoli pogrebi.

"Ali je že kdaj videl kda ta je položil hipoma te besede v misel in v nsta, zakaj jih je ko hčerko? Še otrok je, pa ne

moral izgovoriti, dasi skoro, zajoška po materi. Kakšno srce

proti volji.

Deklica pa je govorila sama sibi z bolno hrdostjo:

"Čemu te grožnje! Kaj hočejo? Ko pa zame niso prejokali mati ne ene solze, vse le gori. Sorodniki, skoro ji boli

za brata. Kako jih naj torej ljubim, kako naj govorim z

njimi prijazno in ljubeče?"

In je kljubovala in molčala.

Mati že do tedaj slabotna, je slabela in venela zdaj še bolj. Žalost ji je vidno pila življenske moči. Pokašljevala je pogosteje, horečeje. Vsa dan je lezla bolj v zemljo, bolj v grob.

Sredi zime je legla. Ko je poganjalo po tratah in travnikih, njivah in logih novo življenje, ko je zapela v zeleničnih gozdovih znamalka pomladni, knavica, svoj veseli pozdrav

in ladi vigredi, je izgorelo materice sreč in žalosti in v hrenjenju. Ša je za možem in sijkom.

Pač je za bolezni materine obšlo in pretreslo hčerko včasi bridko in hudo, velika in moreno žalost. Verkrik je že namernava pokleniti ob posteli bojnike in prosliti trpečo mati.

"Hudo me tepeč, o, Bog! Pri materi nič ljubezni, pri tej ženi je bo še manj!"

A po prvem strahu si je skesanjo priznala:

"Sem pač zasluzila to živo!"

Pač se je vzdala v žalostno usodo. Povezala je v eno omo malo oblike, kar je imela in je zapustila rodni dom, ki ga je sprejela v oskrbovanje občinska oblast in ga je dala najem, da deklica doraste.

In res, že manj solnečne ljubzni in tople dobrote je načela deklica v novem domu. Pa

mnogo več dela, nego ga je bilo doma pri materi. In mnogo več hudih in neusmiljenih besed, nihče kaplje sočutja, nihče žarka upanja, da bo kdaj drugače, da bo kdaj bolje.

"O, mati, hudo ste se maščevali!"

Jesenski vetrovi so se podili čez polje. Ostro so si žvižgali, kakor bi si delali z žvižgajenjem pogum in bi se v nemali za tem vztrajnejši, tem hitrejši tek.

Nihjih ogromni plašči sekani iz samega mraza in ledu, nevidni navadnim človeškim očem, so plahetači od neba do zemlje. Razpršili so v razgnali so na vse strani sveta vso slabotno topoto krmežljavega bolnega solnce. Kar je niso razpršili, so jo vjetri v velike gube svojih vibrirajočih plaščev, kjer je takoj zmrznila in zaledenela.

Zato je bilo tako hladno na svetu. Dalje sledi.

In spet se je razvnel s temi potuhjenimi, hodečimi besedami ogenj srdu v sreču. Odpril in razviral je spet že napol zaceheno rano, da je iznova zakravavela v zasekela, in sreč se je zakriknil blagim besedam prijatelja in varuhu, ki je prigravjal in varoval.

"Pozabi, poleklni in prosi!"

Ko se je deklica pomadanjskega jutra prebudila na klopih peči, kjer je imela svoje počivališče, prenočiše, in je žalost.

Kakor vsak dan v kuhinjo, da skuhha za jutrek, in je čez male pol ne prinesla materi lonček mleka, ga mati ni vzel.

Ni bilo več treba mleka — bila je mrtva. Iz časnega spanja je zasnula v večno spanje.

Tako je umrla, ne da bi jo bila hčerka prosila odpuščenja, ne da bi bila hčerka pred smrtjo odvzela prekletstvo, ne da bi jo blagoslovila z blagoslovom umirajoče matere.

Vroče je zagomileno deklico po vsem telesu. Kriknila je, kakor bi tudi po njej stegnila koščeno svojo roko mrzla, neusmiljena smrt, da jo vzame s seboj v neznano deželo. Zrušila se je ob postelji na kolena in je pristnila vročo glavo ob trdo, mrzlo roko materino.

Trtesla se je kakor drhteč list trepetlike, tako bodeč bol je začutila v sreču — a jokati ni mogla. Ne ene solze ni bilo v oči, ne ene iz oči. Le v sreču so pelke, da je v žgoči boji batala z glavo ob posteljo, si traga oblike s prsi. Malo da ne zblaznila ob grenki, grozni misli: "Nikoli več ne bom mogla jokati, vse življenje ne!"

Pokopavali so mater. Sosedi in sorodniki, sami daljniji bližnjih nista imeli, so si brišali solze, po ranjnicu, a rodna hčerka jih ni brisala. Ble-

da, obupana je stala ob grobu, mislih, usmila ji v ustih. Ni S suhimi, pekočimi, od boleči- je mogla izgovoriti:

ne in strahn bledimi očmi je

strmela na matično krsto,

strmela na grob za njo, strmela

na rumene grude, ki so boli,

saj niti ne joka. Hinavka!"

"In da mi pri delu ne paseč-

lenobe, ne polegaš poi dneva v

seni! Pogledam pojutrišnjem

sama na nijo. Gorje ti, če ne

bode vsa opleta!" je še zagro-

zila žena z osorno besedo in

temnim pogledom.

Pa je šla deklica ob prvi zo-

ri v loke in je plela ves dan

pod žgočim soncem, žejna in

lačna. Kos kruna "za tri mo-

ške težake" in v resinci tenak,

da bi videla skozi njega deveto

goro, ki je med potjo skoro po-

polnoma pojedla. Le skorjo je

ohranila, da bi jo emuliča in je

vsak misil: "Dekleta, ki po-

materi ne potoci ne ene solze

ne vzamem v hišo." Tako je vu-

pričela gledati tudi krajec,

moralna poskrbti za njo občini počasni in previdno kakor mala

skola. Da je v službi

in razburila.

Deklica je ves dan, da so

dni najboljši in najpotrežljivi-

vejši poseb.

"To jo iznči in izmodri," so

modrovali modri občinski mož

je tudi nevoljni na deklete.

Na smrt se je prestrašila de-

klica, ko je izvedela to hrd-

ko novico, ko je sišala to tež-

ko dobro in obsodbo.

Na smrt se je prestrašila de-

klica, ko je izvedela to hrd-

ko novico, ko je sišala to tež-

ko dobro in obsodbo.

Solec je pripekalo narav-

nost dolni na njo, molč, brez

brez u-miljenja, malone sovraž-

no. Prepelica je pripeljala nekje tam koncem njive; s pet-

jem je delala kratek čas in ve-

selje sebi in mladičem — a za

nosršne deklico se ni zmenil

nihče, nihče ji ni dal tolažilne

besede, nihče kaplje sočutja,

nihče žarka upanja, da bo kdaj

drugac, da bo kdaj bolje.

"O, mati, hudo ste se maščevali!"

Jesenski vetrovi so se podili

čez polje. Ostro so si žvižgali,

kakor bi si delali z žvižgajen-

jem pogum in bi se v nemali

za tem vztrajnejši, tem hitrejši

tek. Nihjih ogromni plašči sekani

iz samega mraza in ledu,

nevidni navadnim človeškim očem,

so plahetači od neba do

zemlje. Razpršili so v razgnali

so na vse strani sveta vso slabo-

tno topoto krmežljavega

bolnega solnce. Kar je niso raz-

pršili, so jo vjetri v velike gube

svojih vibrirajočih plaščev, kjer

je takoj zmrznila in zaledenela.

Zato je bilo tako hladno na svetu.

Dalje sledi.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO

Po tritedenski bolezni je u-
mril na svojem domu Frank
Zupančič, star 70 let. Doma je
bil iz vasi Potavt pri Novem
mestu. V Cleveland je prišel
leta 1905 iz Žužemberka, kjer
je vodil gostilno in mizarsko
obrto. Tukaj zapušča soproga
Mary, roj. Kostrin, sina Erne-
sta in dve hčerki, Mary in Justi-

no Pečjak, v starem kraju pa
zaprša sira Franka in sestro

Nežo.

V Lakeside bolnišnici je dne

</

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

127

"Če se misli manj? Tedaj morda ne, kadar pobija in kolje sovraga. Ne veš, Ante je podavil in porazkojil kakor kragulj vrtine piščet. On ti je v boju kakor merjasec, kakor volk, kakor satan, bi rekel te po krščansko. Tedaj morda ne misli. Ampak sicer! Glava se mu obeša na prsi, kakor bi imel tihnik iz prediva. Nespatnil prav za prav. Toda gavata se mu obeša, kakor sem rekel!"

"Kje ga dobim? Starče, pojdi z menoj! Dolgo pismo nosim na prsih, dolgo in važno za Iztoka."

Radovan je obmolknil. Koščeno čeljust je zgrabil z levo, z dlanjo desnice si je zakril čelo in se zamislil.

"Pripravno povabilo. Voz ima Numida. Njegove tovarišice so polne čutave. Ugodno bi se potovalo. Ženska da bi te jezeru vedomev! Ko bi ne bilo ženske, bi ne bi prisegel. Oj, Ljubinica, kesaj se v voljih želodcih, da me tira starea v take zagrate. Prisegel sem, na Svetovita sem prisegel, ne, ne smem, brez nje se ne vrneš. Če zakoljem Tamjaša, da, sicer ne!"

Radovan je odmaknil počasi dlan is čela, izpustil čeljust in izpovoril:

"Ne grem!"

Nato je Numida obmolknil. Kakor užaljen se je zdel Radovan. Segla sta drug za drugim po vrču in pila. Kuhan je prinesel večerijo. Gedeče je odtrgal kos pečenke. S težavo je grizel, jed se mu je upiralna. Nastavil je vrč in pil na jazo in žalost.

"Torej ne greš?"

"Net!"

"In si prej lagal, kako ljubiš Epafroditu!"

"No bogove, nisem lagal! Toda nazaj ne grem, s teboj ne grem, ne draži me. Rekel sem ti: ne vprašuj! V meni se driga žolč, če se mi razlike po udih — —"

Radovan je gledal srdito in dvigal pesti. Numida pa se ni ganil na ležišču. Starčeva jeza ga ni vznemirila.

"Pripoveduj o Ireni, o Epafroditu! Prosil sem te. Spoznati starost — spoštuje me sam Epafrodit, in ti mi kljubuješ? Razodenem ti pot, da boš hodiš kakor bi ti s prstom pokazal; takaj je Iztok. In če ga ne bo, sedeš, večerjaš, se naspiši in on pride. A s teboj ne morem, ne smem! Obljubil sem ti, da ti povem jutri, ko se poslovova. Danes me ne draži več. Zekaj strašen je Radovan, če pobesni!"

"Pij godče, ne siš te več, da hodiš z menoj. Pogoljni svoje skrivnosti. Meni opičeš pot in zato zahvala v Kristu."

Radovan se ni branil vrča. Jeza se mu je polegla. Numida pa je pričel s povestjo.

"Epafrodit je zhežalo ono noč in se srečno otel na Grško."

"O tem ne dvomim. Za njegovim čelom je sonca, he, nič koliko! In Irena!"

"Je šla v Topor k striču Rustiku."

"Topor je ob Nestu. Poznam to gnezdo."

"Strie je jo izdal Azbadu, Azbad je povederal despojni." "V Sloveniji ni takih stricev. Obsedel ga je hudič, krščenika gnilegal!"

"Despojna jo je zahtevala nazaj na dvor!"

"Da bi pogostila z nje Azbadu, kozoprska!"

"Irena je omeljena in zapadla v vročico, ko ji je naznačil strie, da mora na dvor!"

"Omedel bi jaz ne bil, ampak zadavil bi takega stricea pri tej priči. Na Peruna!"

"Epafrodit pa je postal vohat za Ireno evnuha Spiridiona!"

"Ga poznam, Prida pa ni. Vsi skopljeni so sleparji!"

"Ni prida, ali konfiter je in privezan na vrvici. Spiridon je namreč vse to zvedel in pribeljal v Solun. Prav tedaj eva priplula tja nepozvana z Epafroditom iz Aten. — Numida mi je rekel jasni gospod. Numida, otam jo! — Dvignil sem roko, se dotalkiš ikone Krista in rekel. Tako mi mojega zvezljanja, otemem jo!"

"Numida, izbral te je Krist, kakor so mene bogovi, da otemava! Numida, ti si velik pred twojim Bogom! Vse ti odpuščam in te ljubim. Pijva!"

Starce se je iztegnil zorošenimi očmi po činu in nadzravil Numidi.

"Victor sis semper!"

Afrikanec se je talila resnoba na licu. Godčeva hvala mi je prijala, segel je takisto po vnu in ozdravil:

"Mnoga leta, oče junaka Iztoka!"

Radovan se je vgnznil v ustnico, ker je že pozabil ukane, da je nalagal ves Bizanc, kakor da je Iztokov oče.

Numida se je naslonil na komolec na kojco kožo in posno pričel povest o Irenini osvoboditvi.

"Očka, veruj, ni igrača, če iztrgaš plen iz zob takemu levu kakor je Rustik. Kolikokrat mi je žlo že za glavo, ne vem. Toda to pot sem mislil, da ne ostane več na vratu."

"Irena je bila zaprta v pretoriju — sredi Topera, sredi tdnjave. Krog in krog vojaki, vsepovsod straže in ob sami prejšnjici dvorjanici, kakor lev pred stajo ovcice, stric Rustik in Azbad. Kamor seže njegova roka, se pozna. Vso noč sva čepela z Spiridionom ob brleči luči, v Solunu in snovala ukane. Pošlo name je olje, na vzhodu je zažarel dan in midva sva bila še brez načrta. Pred naju je stopil Epafrodit. Zavil v črno haljo, z glavo v oglavljici kakor filozof. Levo oko je zapičel name, z desnim je ošnil Spiridiona. Nič ni vprašal vedel pa vse."

"Ali je vredna vajina pamet, da bi splela zanko za vrha? Sramota! Spiridion, pošči kola in jadrno v Toper! Sporočili po Cihili jasni dvorjanici, naj bo holna, dokler ji ne naznaniš; vse je pripravljeno napotiti se! Hodil in izvrški ter žekaj Numide!"

Evnuh se je prihulj in poizkusil skozi nos ponizno vprašanje: "Gospod, ko bi mi denarja — —"

Epafrodit se ni ozril. S suhim prstom mu je pokazal proti izhodu. Nato meni:

"Ali sedaj veš, kaj je tvoje delo?"

"Vem, gospod!"

"Pođi torej v klet do blagajne in misli, da so zlati žantinci suho Estje."

(Nadaljevanje prihodnjih)

KAKŠNA NAJ BO JUGOSLAVIJA

Piše Matija Corel, Brooklyn, N. Y.

(Nadaljevanje)

Krek in Korošec sta bila klicalka. Sicer je bil Krek bolj liberalen in dozeten za radijske spremembe. Tudi se ni strinjal s takratno ljudsko stranko in prišlo je skoro do razkola tik pred zadnjim svetovnim vojno; tako da se je že govorilo o ustavnosti novke toliko stranke.

Krek je bil eden izmed najbolj zmožnih slovenskih poslancev, bil idealen govornik; iz stenografskih zapiskov državnega zborova je bilo razvideti, da je imel dalekosežen vpogled v socialno vprašanja in v svoji ideji je bil bolj stanoven in ekonomičen.

Korošec pa je bil v socialnem pogledu bolj konservativ, pač pa je bil spreten politik, ki je znal v kritičnem položaju hitro zbrati svoje misli in obrniti jedrino povetru. Ko je videl, da se avstrijska vladarska hiša podpira, se je v zadnjem trenutku premislil in pustil Avstrijo na celični ter se pridružil zavezniškim.

Ko pa je nastala Jugoslavija, kakor spremembe so nastale? Batinali so jih kakor so to delali Avstriji pred sto leti. Pa batinali niso samo vojakov, ampak tudi ostalo ljudstvo. Potem si človek lahko misli, kako slab je to volivalo na narod. Dočim je bil poprep v starci "mačehi" Avstriji samo zanjočevan, je bil v svoji maternini dežuri pa še teper.

K temu pa nova država ni imela mere z davki. Davki na izvoz, davki na uvoz, davki na prekuvovanje in izdelki. Sploh na vse, kje se moglo kaj iztegniti, se je obdržalo. Ljudje ki so se vse svoje življenje izlazili avstrijskim vladarjem, kar čez noč pa so sprememili svoje prepričanje. Zato ko sta prišla Korošec in Krek v Prago, so jih Čehi začudeno gledali in prav hladno sprejeli, ker niso mogli zazmeti slovenskih Pavlov.

Klerikalno časopisje se je pritoževalo, da nas Čehi prezirajo, zato ker smo Slovenci majhen narod — ampak stvar je imela čisto drugo orodje — politiki lahko sprememajo svoje prepričanje. Danes so tako, jutri pa zopet drugače. Ampak narod se ne da tako hitro spreobrniti, zato ni mogel takoj hitro slediti svojim voditeljem. Narod, ki so ga stoletja učili, da je naš cesar po milosti božjih postavljen vladar, ki je bil tako čist, da smo ga v svete litanijske vključili in vsake nedelje pri popoldanski službi božji molili za presvetlega cesarja, da deželsko gospodstvo v duhovsko gospoščko — narod, ki je včeraj še pel Bog obvarni nam cesarja Avstrije — ni mogel kar čez noč spremeni svojega prepričanja in sezavzeti za vladarja, ki je bil povestni.

Zato ni mogel raznmeti tudi nove himne: včeraj je pel cesar sko pesem, če noč pa se mu je urinila nova srbska himna. Ta je tako čudno donela tistim Avstrijevem na ušesa, da ko so začeli peti po službi božji novo himno, da se je lumen kar domov mudilo in zgudilo se je, da je bila cerkev naenkrat prazna pa samo fajmošter in peveci sa mi dokončali službo božjo, namreč odpreli novo kraljevo himno.

Sicer je bilo navdušenje ob prevratu (ali do razpada Avstrije) veliko. Zastave so vzhrale, godbe so igrale in vse je veselo počutilo kakor ob prerojenju. Ampak kako dolgo? Posledice so se kmalu pojavile. Država pa je bila sironačna; davki so se plačali pa niso nič začeli in se ne ve kam so izginili. Dolg se ni plačal, kaj posebnega se ni nopravilo. Niti armada ni bila moderno opremljena — 700 zrakoplovov, pa nekaj tankov — zato ni žuda, da so začeli Slovenec in Hrvatje sanjati po starji Avstriji, v kateri se je tik pred vojno že precej udobno živilo. Zato so imeli nemški agenti dobro podlagu za podprtati narod, namreč da se obnovi tista stará Avstrija, kateri se bodo obnovili tisti stari časi, ko se je dobitilo za eno kroho liter vina, mesa, sladkorja, itd. Slovenec in Hrvat je našel se odcijepio od Srbov. Srbi naj bodo sami, kajti ti vam vse požrejo. Tako so meštarili agenti in obljubljali novo prospireto. Naročnik pa je naviral ušesa in čakal na spremembe.

Zato so se organizirali Partizani. Kdo sta ti bili? Oni, ki se niso bali niti papeža ne Mussolinija, še manj pa Hitlerja. Bili so seveda najbolj pogumno zavedni Jugoslovani. Deloma komunisti, deloma nacionalisti, in seveda med njimi tudi tisti rimski katoliki, ki jim je bila domovina več kot papež.

Ampak ravno zdaj, ko se tam junaški narod bori z svojo občudovalno silo, da se izvije pak krempljev krvoloka, pa tukaj mnogi kričijo, da so ti boji brez pomena in da niso partizani izvojevali še nobene odločilne zmage in da bodo moralni še zavezniki svoboditi Jugoslavijo, ali Balkansko ozemlje sploh.

Pa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Vsa tudi da se partizani ne borijo proti Nemcem, ampak da se ti boji vršijo bolj za komunistične principe in ako ti zmagajo, potem bo Jugoslavija izročena rdeči diktaturi v Moskvi.

Pravijo, partizani ne streljajo jugoslovani so bili, ko so se rojili in Jugoslovani so kadar se izvije pak nedolžne jugoslovanske mrtvi, — kajti rodila in požrla, — streljajo jih samo zato jih je jugoslovanska zemlja.

(Nadaljevanje prihodnjih)

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na sneh, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in knjige, lahko našel v njej svoje skrbno prispevki. Knjiga je napisana v živo, vse je podrobno in vredno reda. To je odpravljeni življenje divjih živali, kar je vseča.

Povzet je bilo natančno popisano to veliko delo Izdati v petih knjigah, toda je slednje izdati v eni sami knjigi, ki je vseča.

Knjiga je bila natančno popisana na sneh, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in knjige, lahko našel v njej svoje skrbno prispevki. Knjiga je napisana v živo, vse je podrobno in vredno reda. To je odpravljeni življenje divjih živali, kar je vseča.

Knjiga je bila natančno popisana na sneh, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in knjige, lah